

2. Figures to the right hand indicate full marks.
3. Draw neat diagrams wherever necessary.

Q.1 Answer the following :

- (μ) a) Explain changes in the growth of National Income. [5]
- (μ) **OR**
- (μ) b) Bring out changes in the occupational structure. [5]
- (μ) c) Discuss the importance of agriculture in Indian economy. [5]
- (μ) **OR**
- (μ) d) Explain the objectives of land reforms. [5]
- (μ) e) Describe trends in Industrial Production since 1991. [5]
- (μ) **OR**
- (e) f) What are the objectives of Industrial policy 1991? [5]

- (μ) **Q.2** a) Discuss the demographic features of India.. [8]
- (μ) b) Explain Indian as an emerging economy. [7]
- (e) **OR**
- (μ) c) Explain poverty in Indian economy. [8]
- (μ) d) Bring out extent of Income inequality in India. [7]

- (μ) **Q.3** a) Examine the rural credit in Indian economy. [8]
- (μ) b) Describe the land reform measures. [7]
- (e) **OR**
- (μ) c) What are the causes of low agricultural productivity India ? [8]
- (μ) d) Bring out new agricultural strategy. [7]

- (μ) **Q.4** a) Explain problems of small scale sector. [8]
- (μ) b) Discuss the trends in Industrial production during 1951 to 1991. [7]
- (e) **OR**
- (μ) c) Examine the changes in Industrial structure. [8]
- (μ) d) Discuss meaning and process of Disinvestment in India. [7]

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य .
२. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
४. इंग्रजी प्रश्न पत्रिका मूळ मानावी.

प्र.१ उत्तरे लिहा.

अ) राष्ट्रीय उत्पन्न वृद्धीतील बदल स्पष्ट करा.

अथवा

ब) व्यवसाय रचनेतील बदल सांगा.

क) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेती क्षेत्राचे महत्व चर्चा करा.

किंवा

ड) भूमी सुधारणेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

इ) १९९१ पासूनच्या औद्योगिक उत्पादनातील कल विशद करा.

किंवा

फ) १९९१ च्या औद्योगिक धोरणाची उद्दीष्ट्ये कोणती ?

प्र.२ अ) भारतामधील जनसंख्यिकीय वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

ब) भारत हा जागतिक पटलावरील उद्यामुख अर्थव्यवस्था स्पष्ट करा.

किंवा

क) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील गरीबी स्पष्ट करा.

ड) भारतातील उत्पन्न विषमता वाढ सांगा.

प्र.३ अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील ग्रामिण वित्ताचे परिक्षण करा.

ब) भूमी सुधारणेतील उपाय विशद करा.

किंवा

क) भारतामधील शेतीच्या अल्प उत्पादकतेची कारणे कोणती ?

ड) नविन शेती धोरणातील व्यूहरचना सांगा.

प्र.४ अ) लघुउद्योगाच्या समस्या स्पष्ट करा.

ब) १९५१ ते १९९१ कलावधीतील औद्योगिक उत्पादनातील कल - चर्चा करा.

किंवा

क) उद्योगधंद्यातील रचनेतील बदलांचे परिक्षण करा.

ड) भारतातील निर्गुतवणूकीचा अर्थ आणि त्याची प्रक्रिया यांची चर्चा करा.

* * * * *